

41.	Szilikátipari Központi Kutató és Tervező Intézet Sportegyesületének Barlangkutató Csoportja (SZIKKI, II., 1134 Bp., Bécsi út 126.) Csoportvezető: Barczikay Dénes	19 fő	44.	TTE Meteor Barlangkutató Csoport (1067 Bp., Eötvös u. 25/a.) Csoportvezető: Tihanyi Péter	21 fő
42.	Természetbarátok Turista Egyesülete Meteor Baradla Barlangkutató Csoport (1067 Bp., Eötvös u. 25/a.) Csoportvezető: Dr. Végh Zsolt	10 fő	45.	TTE Meteor Központi Barlangkutató Csoport (1067 Bp., Eötvös u. 25/a.) Csoportvezető: Kőrösi Gyula	25 fő
43.	TTE Meteor Diogenes Barlangkutató Csoport (1067 Bp., Eötvös u. 25/a.) Csoportvezető: Vida István	10 fő	46.	TTE Meteor Student Barlangkutató Csoport (1067 Bp., Eötvös u. 25/a.) Csoportvezető: Krekács Károly	19 fő
			47.	TTE Meteor Vass Imre Barlangkutató Csoport (1067 Bp., Eötvös u. 25/a.) Csoportvezető: Kovács József	17 fő

BARLANGKUTATÓ CSOPORTJAINK ÉLETÉBŐL

Feltáró kutatást 25 csoport összesen 101 karsztobjektumban folytatott. E munkák eredményeként az 1990-ben feltárt új barlangok és barlangszakaszok összhosszúsága eléri a 2650 métert.

A feltárások és a kataszteri adatfelvételek során összesen 98 új barlang vált ismertté.

Térképezést 16 csoport és 1 egyéni kutató végzett, összesen 162 karsztobjektumról készült térkép. Az első felmérésű barlangok, barlangszakaszok össz-járáthossza meghaladja a 3500 métert.

Az *ACHERON Barlangkutató Szakosztály* feltáró tevékenységének eddigi legjelentősebb eredménye a Balatonedericsi-fennsík, a Labirint csoporttal közösen feltárt Csodabogyós-barlang, melynek monumentális hasadérendszerét az év végéig mintegy 1100 m hosszban és 120 m mélységig sikerült megismerni. A Kőrös-hegy térségében és a Mátyás-hegyi-barlangban folytatott munkák mellett a Biatorbágy határában levő Bolha-hegyen egy 23 m hosszúságú hasadékbarrangot, a csobánkai Pénzes-barlangban pedig egy 30 m-es új járatszakszt tártak fel. Dokumentációs munkájuk keretében többek között feltérképezték a Hajszabarnai Pénz-lyukat (Bakony, 85 m) és a Klotild-barlangot (Pilis, 55 m). Tudományos vizsgálataik ez évben elsősorban a Szemlő-hegyi-barlang és a Pál-völgyi-barlang klimamérésére, valamint a Mátyás-hegyi-barlang csepegő vizeinek kémiai elemzésére irányultak.

Az *ALBA REGIA Barlangkutató Csoport* a Tésifennsík 4 barlangjában végzett feltáró és állagvédelmi munkákat. A Bükkös-árki-barlang beomlott bejáratát kibontották, folytatták a Dobos-hegyi-barlang és az Alba Regia-barlang kutatását, az I-63/b jelű karsztobjektumban pedig egy 30 m mélységű, 53 m hosszúságú, őskarsztos formakincsű zombolyt tártak fel. Tudományos munkájuk keretében többek között folytatták a fennsík barlangjaiban a vízkémiai és klimatológiai vizsgálatokat és a denevérmegfigyeléseket, az Alba Regia-barlangban mykológiai- és üledékvizsgálásokat, a Csen-

gő-zombolyban faunisztikai vizsgálatokat végeztek. A nemkarsztos barlangok kutatási programja keretében a Nyugati-Mátra 22 barlangját dolgozták fel, köztük az ágasvári Csörgő-lyukat, melynek hossza a néhány éve feltárt új részek felmérésével 370 m-nek, mélysége 30 m-nek adódott.

A *BAKONY Barlangkutató Egyesület* tagjai 11 karsztobjektumban végeztek feltáró munkákat, közülük a BK-1 víznyelőben egy 14 m hosszú és 6 m mély, a B-3 víznyelőben egy 12 m hosszúságú és 7 m mélységű barlangba sikerült bejutniuk. Tudományos tevékenységük során többek között rétegtani, morfológiai és denevér-megfigyeléseket, valamint forrásviz-elemzéseket végeztek. Katszterező munkájuk keretében a 4412-es területen 29, a 4430-as és 4440-es területen 6-6 (közöttük összesen 26 korábban ismeretlen) barlangot dolgoztak fel, folytatták a számítógépes adatfeldolgozás fejlesztését és megkezdtek a kab-hegyi víznyelők átfogó térképezését.

A *BAUXIT Barlangkutató Csoport* folytatta a Tapolcai-tavasbarlang részletes újrafelmérését, s az áprilisban végzett klimamérés-sorozat alapján javaslatot dolgozott ki a szellőzési problémák megoldására. A Kincsesgödörben térképezési, az Edericsi-fennsíkban kisebb bontási munkákat végeztek, s összeállították a Tapolcai-tavas-, a Kórház- és az Edericsi-barlang túrakezelését.

A *BEKEY IMRE GÁBOR Barlangkutató Csoport* a Pál-völgyi-barlangban végzett bontási munkák eredményeként a Csurgartórium folytatásában egy 87 m hosszúságú, ígas járatszakszt tárt fel, s új átjárót létesített a Calcit-galéria felé. Tudományos tevékenységük keretében folytatták a barlang denevérállományára vonatkozó rendszeres megfigyeléseket, hőmérséklet- és radonméréseket, valamint hidrológiai megfigyeléseket végeztek. Dokumentációs munkájuk során a feltárt új szakasz felmérésén túlmenően folytatták a rendszer részletes

térképezését, melynek alapján a Pál-völgyi-barlang ismert hossza jelenleg 7124 m. A nyári törökországi expedíciójukon Silifke környékén 10 barlang feldolgozását készítették el.

A *Budai XI. SE. MYOTIS Barlangkutató Csoport* folytatta az Aggteleki-karszton a 38-as barlang, a Bükkben a Kopasz-réti Julcsa-barlang és a László bányamester barlangjának bontását. Az István-lápai-barlangban végzett hidrológiai megfigyelések mellett megkezdték a K-i ág száraz végpontjának bontását is, a 4 m szélességű agyagszifonban 7 m mélységig jutottak le.

A *Debreceni Búvárklub Barlangkutató Csoportja* a diósgyőri Tavi-forrás vízalatti járatainak kutatása és dokumentálása mellett feltáró munkákat végzett a Bánkúti 1. sz. víznyelő végponti omladékában, melynek távolságát a Diabáz-barlang Szőp-ágának végétől 60 m-re becsülik; valamint a Csapkés-kúti-víznyelőben, ahol az elért 16 m-es mélységben szálkőben kialakult járat mutatkozik.

A *GERECSE Barlangkutató Egyesület* a tatabányai Keselő-hegyen folytatta a 7. sz. barlang és – a berobbanott táro újramegnyitásával – az 5. sz. barlang bontási munkáit, s az ún. II. Triász-bányában egy újabb kis barlangot (16. sz.) tárt fel 9 m hosszban. (A Társulat Központi Kutatótáborán, a pisznicei kutatási területükön elért eredményeiket lapunk külön cikkben ismerteti.) Tudományos tevékenységük keretében a Gerecse 158 barlangjában végeztek denevérszámlálást, folytatták a Keselő-hegyi 7. sz. barlang klimatológiai vizsgálatát, a Pisznice-zsombolyban pedig hőmérsékletmérések és öslénytani vizsgálatok történtek. Dokumentációs munkájuk során összesen 20 barlangot térképeztek fel, köztük a Keselő-hegyi 2. sz. barlangot (84 m; +24 m, –29 m) és a Keselő-hegyi 4. sz. barlangot (59 m; +25 m, –25,4 m).

Az *Építők SE. HELIKIT Barlangkutató Csoport* tagjai a Szentgáli Kő-likban többek között folytatták a Régész-járat feltárását, ahonnan újabb gerinces maradványok, késő bronzkori cserépletek és egy római pénzérme mellett most emberi koponyacsontok is előkerültek. A leletanyag régészeti feldolgozásán túlmenően – további szakemberek bevonásával – megtörtént a kitöltés aprógerinces- és csigafaunájának feldolgozása is, a barlangban földtani és morfológiai megfigyeléseket végeztek, továbbá megkezdték annak faunisztikai vizsgálatát.

A *HERMAN OTTÓ Speleo Club SE.* a Szalonnai-karszton, a Rónabükki-barlang végponti szűkületének átbontásával egy cseppkőves kis termet tárt fel. A Bükkben, a Borókás-tebri 2. sz. víznyelőbarlang végpontján ugyancsak tágitási munkákat végeztek, a Bolhási víznyelőbarlang végponti szifonjában merülési kísérletet

hajtottak végre, s megkezdték az aknarendszerben a létrák cseréjét.

A *KÜLKER SC Barlangkutató Csoportja* a Gerecseben, a Kovács-hegy K–7 objektumának megbontásával egy 70 m hosszú, 40 m mély barlangot (Döbbenet-barlang) tárt fel. (A Társulat Központi Kutatótáborán a területen elért további eredményeket lapunk külön cikkben ismerteti.) A Vértes László-barlangban hőmérsékletméréseket és denevérszámlálást, a Kovács-hegy térségében és a Gerecse-tetőn karsztmorfológiai megfigyeléseket végeztek. Dokumentációs tevékenységük keretében a Gerecseben és a Vértesben 19 barlangot térképeztek fel, s újramérték a Kullancsos-barlangot (145m, –41m).

Az 1989 végén alakult csereszegtomaji *LABIRINT Barlangkutató Klub* nevéhez fűződik – az Acheron csoporttal közösen – az év legjelentősebb feltárása, az edercisi Csodabogyós-barlang. (A felfedezés körülményeiről és a barlangról részletes leírás található lapunkban.) Az itt végzett munkákon túlmenően a Csereszegtomaji-kútbarlang 5 pontján folytattak feltáró kutatásokat, összesen 17 m-rel növelve annak hosszát, s elvégezték a Rezi határában, utépités során megnyílt Kisbükös völgyi-barlang felmérését (10 m, –7 m).

A *MAFC Barlangkutató Csoport* – amely 1990 nyarán, zömmel korábbi „Acheronosokból” alakult – az Alsó-hegyen végzett terepbejárásai eredményeként három, az irodalomban nem szereplő kis zsombolyra bukkant; ezek egyikének, a Fazekas-zsombolyának a felmérése is megtörtént (–18 m). Bejárási útmutatót készítettek a Búbánat-zsombolyról és az Ürömi-víznyelőbarlangról, s összeállították Duna-balparti triász rögök speleológiai bibliográfiáját.

A *MARCEL LOUBENS Barlangkutató Egyesület* a Bükk 9 barlangjában végzett feltáró tevékenységet. Kibontották a Speizi-barlang, a Balekina-barlang és a Csókás-réti-víznyelőbarlang beomlott bejáratát, s ez utóbbiban a Szifon-ág végének bontásával mintegy 100 m-es új járatszakszt tártak fel. A Létrási-vizesbarlangban a Visszhang-terem kürtőjének kimászásával egy képződménygazdag felső szintű járatot, további kürtöket és termet fedeztek fel kb. 150 m összhosszúságban, melyek a felmérés szerint a Tuskós-barlang felé közelítenek, így ismét megkezdtek annak bontását is. A Lusta-völgyben és a Savós-tetőn két új barlangot tártak fel (Nyelesgambi-barlang, –8 m; ill. Hétpőba-barlang, –15 m), kisebb feltárások történtek a Vadmacskás-nyelőben és a Vénusz-barlangban is. Az új szakaszokról vázlatos térképdokumentáció készült. Tudományos tevékenységük keretében többek között folytatták a hőmérséklet- és radonméréseket az Anna-, a Szent István-, a Miskolc-tapolcai-tavas- és a Létrási-vizesbarlangban, mely utóbbiban üledékvizsgálatokat, rendszeres denevérszámlálást és csepegmérést is végeztek.

A *METEOR TTE. BARADLA* Barlangkutató Csoport a Hosszú-Alsó-barlang feltárása érdekében a Vaskapu nyelőjében és a Nehéz-út III. sz. nyelőjében végzett bontási munkákat, az előbbiben 6 m-es, az utóbbiban –7 m-es előrehaladást érve el. Tudományos tevékenységük keretében a Baradlában folytatták a radonméréseket és megkezdték a klimatológiai mérőhálózat telepítését, a Béke-barlangban pedig megkezdték a MÁFI alapszelvény-program dokumentációs munkáit.

A *PALLAG Természetjáró SE. ANTEUS* Barlangkutató Csoport a Mátyás-hegyi-barlang mikrobiológiai kutatása keretében befejezte a Toldy-ág levegőexpozíciós vizsgálatát, s megkezdte a talajmikrobiológiai vizsgálatokat.

A *PRO NATURA* Barlangkutató Csoport a Mecsekben a Sózó-víznyelő bontásával –8 m-ig jutott el, a Sziklás-víznyelőben pedig új ponton kezdte meg a feltáró munkát. A Myotis csoport közreműködésével folytatták a Mészégető-források barlangjának térképezését, s megkezdtek a barlang vízrendszeréhez tartozó Gubacsos-víznyelőbarlang térképezését (60 m, –7–8m).

A *RÓZSADOMBI KINIZSI* Barlangkutató és Hegymászó SE. nyári kutatótáborán a József-hegyi-barlangban

a Bábel tornya kimászásával mintegy 500 m-es új szakaszt tárt fel, mellyel a barlang hossza már megközelelti a 4 800 m-t. A József-hegyi 2. sz. barlang bontásával –46 m-ig; a Zsindely utcai-barlang bontásával pedig –15 m-ig jutottak el, ahol a hasadékjárat befoglaló kőzetét már triász tűzköves mészkő alkotja (ennek felszínközeli helyzete a Szemlő-hegyi-barlang térségében eddig nem volt ismeretes).

A kutatócsoportok éves jelentései alapján összeállította

Juhász Márton és Takácsné Bolner Katalin

A speleológiai megfigyelések és vizsgálatok megoszlása:

<i>szakterület</i>	<i>kutató</i>	<i>objektum</i>
geológia	10	17
genetika,		
morfológia	3	4
hidrológia	8	17
klíma,		
terápia	9	16
öslénytan	5	8
régészet	3	4
biológia	10	66

Az 1990-ben kutatott karsztobjektumok területi és szakmai bontásában

<i>TERÜLET</i>	<i>feltárás</i>	<i>geológia</i>	<i>morfológia</i>	<i>hidrológia</i>	<i>klimaterápia</i>	<i>védelemhasznosítás</i>	<i>öslénytan</i>	<i>régészet</i>	<i>biológia</i>	<i>térkép</i>	<i>fotó</i>	<i>leírás</i>	<i>összes kutatott barlang</i>	<i>új barlangok száma</i>
4100 MECSEK	3					1				3			4	–
4400 BAKONY	30	4	2	6	4	1	5	2	7	66	34	51	91	36
4500 VÉRTES	2	1	1							9	3	8	11	8
4600 GERECSÉ	22	4				42	3	1	31	38	26	38	92	23
4700 BUDAI-HEGYSÉG	13	4	1	3	3	5			4	9	4	4	21	4
4800 PILIS	3			1	1	3			1	2		3	8	–
5200 BÓRZSÖNY–CSERHÁT–MÁTRA–KARANCS				1		1	1	1	22	8	21	22	12	
5300 BÜKK	18	1		5	4	7			21	8	5	1	40	2
5400 ÉSZAK-BORSODI-KARSZT	10	3		1		1			1	2		4	17	–
5500 ZEMPLÉNI-HEGYSÉG										3		3	3	3
ÖSSZESEN:	101	17	4	17	16	61	8	4	66	162	80	133	309	88